

www.ferments.cat

BIEL MAJORAL
MATEU XURÍ
MARIBEL SERVERA
ANTONI ARTIGUES
SEBASTIANA DE SON ROCA
JÚLIA COLOM
UĞIS PRAULIŅŠ
MIQUEL ÀNGEL RIGO
PEP GARAU
JOSEP OLIVER
PEP LLUÍS GARCÍA
WOJTEK SOBOLEWSKI
GERMANS MARTORELL
DELFI MULET
MARIA SOLIVELLAS
TOMEU GOMILA
LETICIA HOZ

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

FERMENTS

El mapa sensitiu d'una illa

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

Descripció i resum

Tenim els mallorquins una expressió artística que ens identifiqui com a poble?

Mallorca és una illa sotmesa a la pressió constant d'agents globalitzadors que fan perillar el seu arrelament i idiosincràsia. Una llengua amenaçada, un territori en continua destrucció i uns trets socio-culturals i gastronòmics que cada vegada més s'adulteren per adaptar-los a l'imaginari folklorista del turisme.

FERMENTS és una reflexió sobre la identitat musical de l'Illa, connectant els joves, el jazz i les músiques modernes amb el cant i tonades del camp, a través de l'experimentació sensorial, i en especial la gastronomia.

19 especialistes de diferents disciplines (gastronomia, música, dansa, poesia i enologia) es tanquen 3 dies en uns estudis de gravació a la muntanya de Mallorca, amb l'objectiu de crear una obra sense partitura amb l'únic ajut d'estímuls sensitius: menjar, beure, mirar i escoltar.

El documental visita el lloc on diàriament Biel Majoral, professor universitari i cantador, conversa amb la terra que inspira el seu cant.

A continuació, mostra els participants asseguts a taula en els moments previs a les sessions, on es fan preguntes sobre la identitat musical de Mallorca: "Existeix un moviment musical propi de Mallorca a l'estil del flamenc, la música celta, el folk irlandès o el pop britànic? I si no existeix, quins elements s'han de generar per tal que això sigui possible?"

Més endavant, ja dins l'estudi, sense cap guió ni convenció prèvia, seguint algunes indicacions de Miquel Brunet, comença la gravació, on, la dansa, el tast d'uns ingredients i d'uns vins per part dels músics amb els ulls tapats, desencadenen un univers creatiu sonor lliure de lligams. La cuinera, actua com a de directora d'orquestra, proporcionant sabors que cada intèrpret haurà d'interpretar musicalment.

De manera espontània es van succeint amb gran sorpresa, ritmes i textures actuals, improvisades a partir de petites llavors com la rondallística d'A.M. Alcover, el Cant de la Sibila i les tonades de feina del camp mallorquí, i que al llarg del documental són comentades pels propis protagonistes a manera de conclusions.

Trailer del Documental: https://www.youtube.com/watch?v=OxSQof7yv_Q

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
 EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

Crèdits enregistrament / tracks

Idea original i producció: Miquel Brunet

Biel Majoral cantador
Mateu Xurí glosador
Maribel Servera glosadora
Antoni Artigues rapsode
Sebastiana de Son Roca tonades
Júlia Colom cantant
Ugis Prauliņš teclats i veu
Miquel Brunet Steinway piano, theremin, teclats
Miquel Àngel Rigo saxo
Pep Garau trompeta
Josep Oliver trombó
Pep Lluís García percussió i bateria
Wojtek Sobolewski baix elèctric
Pere Martorell flabiol, tamborí, launeddas
Manel Martorell arxillaüt, mandola
Delfí Mulet guitarra
Maria Solivellas chef "Ca na Toneta"
Tomeu Gomila ballarí
Leticia Hoz ballarina/dancer

Antoni Pizà text llibret
Ferran Pereyra text llibret
Rafa Rigo tècnic gravació
Miquel Brunet edició i mescles
Iskra Karadzova càmera
Javier Mazuelas càmera
Pep Pujol càmera
Guillem R. Simó càmera, edició i gràfica

Enregistrat als **Estudis Ona Edicions** (Bunyola, Mallorca)
 els dies 20, 21 i 22 de novembre de 2014

CD 1	Els Elements	01	I	CD 2	El Verb	01	V
		02	II		El Tast	02	I
		03	III			03	II
	El Verb	04	I			04	III
		05	II			05	IV
		06	III			06	V
		07	IV			07	VI
						08	VII
						09	VIII
						10	IX
						11	X
						12	XI
						13	XII
					El Ball	14	I
						15	II
						16	III

CD + CD + DVD

CD1 72:10 CD2 65:07 DVD 59:52

OECD40 FERMENTS. El mapa sensitiu d'una illa

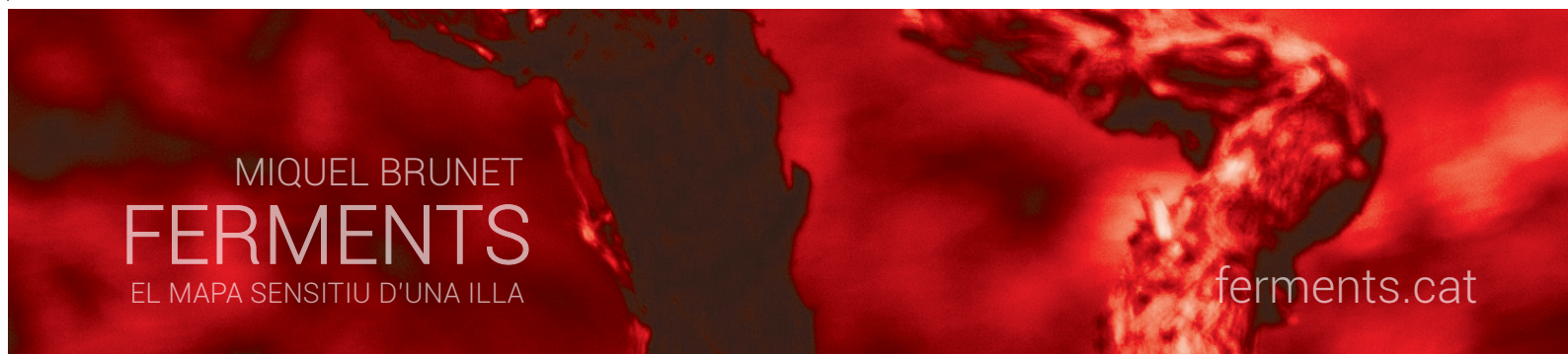
www.ferments.cat

ONA
 EDICIONS MUSICALS

Son Serra s/n. 07110 Bunyola (Mallorca) 34 971 613801
 mbrunet@onaedicions.cat www.onaedicions.cat

Presentació. Antoni Piza, Musicòleg

Els gusts reunits: de Couperin a Miquel Brunet, passant per Miles Davis

Les goûts-réunis (1724) es una col·lecció de composicions del François Couperin. El títol fa referència a l'hàbil mescla dels estils musicals francès i italià que el compositor aplica a la seva música instrumental, però és sobretot un homenatge al seu admirat Arcangelo Corelli i per tant a l'estil italià.

Miquel Brunet també és una compositor que aglutina en la seva música una enorme gama de colors, una paleta plena i ben untada de sons que van de la música tradicional de Mallorca a les avantguardes esquerdades dels anys seixanta i setanta, passant pel jazz experimental. En aquest darrer treball seu, Ferments, Brunet ret tribut sobretot a un admirat i admirable músic i a una de les creacions més insòlites de la història del jazz, l'àlbum Bitches Brew (1970). El títol, de difícil traducció (¿"Beuratge de cussa"?), fa referència a un còctel dels anys seixanta fet amb licor de barral i pràcticament tòxic de dolent que era i que teòricament podia produir una embriaguesa demencial. L'àlbum, en el seu moment, va ser considerat revolucionari pel predomini dels instruments elèctrics (rars en el jazz tradicional fins en aquell moment), la manipulació a l'estudi del so en la post-producció (amb influències aquí dels avantguardistes de la musique concrète) i sobretot perquè era pràcticament tot improvisat, com un que comença un viatge sense mapa i sense haver decidit a on vol arribar.

El punt de partida de Ferments, en certs aspectes, és similar: Brunet es va reunir amb un grup de músics i artistes de tot tipus (dansa, gastronomia, arts plàstiques etc.) i després de donar unes pautes tan senzilles com abstractes va enregistrar el resultat. La música que emergeix d'aquestes sessions és espectacular per inesperada i insòlita per sorprenent. Sovint els músics "van junts" i s'acoblen com nins disciplinats d'una escola de música local, però això succeeix poques vegades. En general, cada un d'ells va a la seva, i és aquí quan el resultat en conjunt és magnífic. John Cage i els artistes del moviment Fluxus, entre molts altres, ja va ensenyar-nos que la casualitat, els accidents, l'aleatorietat poden ser experiències profundament sentides. L'objet trouvé pot arribar a ser tan impactant com l'obra premeditada, assajada, estudiada. Miles Davis a Bitches Brew i Miquel Brunet a Ferments segueixen el mateix camí, una trajectòria, un viatge sense mapa i sense destí calculat prèviament.

Si aquest és el rocam sobre el qual Brunet basa la seva obra, hi ha, naturalment, altres influències, altres ingredients. La identitat de Mallorca i la identitat de la música mallorquina, m'ha dit Brunet, el tenen apesarat... (¿i a qui, amb dos dits de seny, no?). Per a l'artista, per al músic i per a qualsevol ciutadà amb un

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

Presentació

mínim de consciència, és important cercar referents, fites que evitin la seva total dissolució en una identitat genèrica. En el cas de Ferments, Brunet recorre a les Rondalles de Mallorca llegides en tres o quatre llengües, just pel seu efecte fonètic com ja va fer Igor Stravinsky i Jean Cocteau a l'oratori Oedipus Rex utilitzant el llatí pels seus efectes purament fonètics, prescindint de la semàntica. També troba inspiració a les tonades de feina –aquells cants ancestrals i solitaris que van meravellar Alan Lomax i tants d'altres–, el glossat, la Sibil·la i –i per què no?– les sopes: llesques primes de pa rostit i endurit que s'aprofiten ara escaldades amb brou de verdures del temps i de la terra. Eat local, eat seasonal, diuen ara els nutricionistes hispter, però els mallorquins fa anys que ja ho sabien.

Ferments és Les goûts-réunis de Miquel Brunet: un esforç artístic i musical de trobar arrels per una part en la llibertat total de les músiques experimentals de fa unes dècades (Miles Davis, sobretot), però també en els referents ancestrals de la cultura de Mallorca de les Rondalles a les sopes. Música, dansa, tradicions, gastronomia i paisatge (vegeu en el DVD les belles imatges de la Serra) es combinen aquí en una alenada profunda i sincera, la mateixa que sempre ha estat la signatura d'aquest compositor.

Antoni Pizà, musicòleg

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

ESTUDI GENERAL LUL·LIÀ - 4 de juny de 2015
TEXT DE LA PRESENTACIÓ DE FERMENTS DE MIQUEL BRUNET

A càrrec de Nicolau Dols, Degà de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de les Illes Balears i Membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans.

Prepar aquestes paraules en un estat d'energació. Xapada la pantalla entre el vídeo Ferments i el document que escric de qualsevol manera, em deix dur. Em vénen només frases, llampecs, polsacions que un dia, amb calma, ordenaré. Quan ja seran records, només, i no vivències.

Cap essència, només viure, només existir. En qualche moment els fermentadors reflexionen sobre els mals de la cultura entesa com a objecte. Deixem-ho córrer, però que corri de veres:

En cercles lluminosos se concentren
l'amor, la veu, les primaveres altes.
Tradició no és deixar rames mortes
sobre els altars, mentre la ronda avança.
Tradició és coronar oliveres.
Que el tronc sonor deixi un adéu perfecte.
I torni a començar el rondel claríssim
la mateixa verdor, pro més infanta, diu Blai Bonet.

Pens ara, qui sap per què, en una frase. Em vénen al cap les paraules «Aquí caic, aquí m'aixec»: conformen aquesta frase feta que s'ha dit a Mallorca, en català, durant més de set-cents anys, que surt als escrits de Ramon Lull així talment, en català. No penseu que ho hagi dit per insultar-vos la intel·ligència. D'això ja n'hem tengut a bastament. Ho dic només com a desgreuge. Hi torn: «Aquí caic, aquí m'aixec» té per a mi tots els sentits possibles perquè no hi ha sentit sense moviment ni sense imperfecció. Som lingüista, som traductor. Sé que l'única traducció perfecta és la no traducció, deixar les coses com estan, no incidir-hi, deixar que es podreixin lentament dins l'oblit. És la perfecció definitiva, la magnífica perfecció de la mort. Deixem, però, que això ens ocorri. Asseguem-nos dins el silenci. És el wuwei, la no-acció. Segons una de les doctrines més antigues de la terra, anomenada amb tota raó "el camí", aquest és precisament el camí que cal fer per combregar amb el món. És el camí de la congruència perfecta, el de la integració fractal en la fluïdesa del món. Tot sistema autoregulat tendeix al caos, però és al caire del caos allà on es mostra més actiu i on és capaç de descobrir nous espais per a la seva expansió fractal. Perdonau-me, però la reflexió no és meua, és de Jones & Culliney («The fractal self and the organization of nature»), que segueixen Mandelbrot i la visió de l'univers com una successió inconsútil de dimensions. És una lectura que em va ajudar a comprendre conceptes com el geni, l'alteritat, la relació de l'individu amb la comunitat i amb la tradició. Aquests dies hi he tornat amb ganes. Només us diré una cosa: quan qualcú us digui «Només podeu triar entre jo i el caos», contestau sempre, segurs, sense pensar-hi «Volem el caos! Volem el caos! Volem el caos!», i tantes de vegades com faci falta fins que el caos us faci lliures i us posi en moviment. Serà un moviment natural, necessari, que us portarà cap a nous espais d'integració fractal, cap a nous espais de creació. Sentireu en aquesta pel·lícula en Toni Artigues reflexionant amb paraules de Miquel Bauçà que la identitat, i en el nostre cas la catalanitat, no és cercada, sinó que ha de ser assumida com assumim el fetge que tenim. És per necessitat, que fluïm amb el món.

ASSUMIRÀS la veu d'un poble
i serà la veu del teu poble,
i seràs, per a sempre, poble,
i patiràs, i esperaràs,
i aniràs sempre entre la pols,
et seguirà una polseguera.
I tindràs fam i tindràs set,
no podràs escriure els poemes
i callaràs tota la nit
mentre dormen les teues gents,
i tu sols estaràs despert,
i tu estaràs despert per tots.
No t'han parit per a dormir:
et pariren per a vetlar
en la llarga nit del teu poble.

Tu seràs la paraula viva,
la paraula viva i amarga.
Ja no existiran les paraules,
sinó l'home assumint la pena
del seu poble, i és un silenci.
Deixaràs de comptar les síl·labes,
de fer-te el nus de la corbata:
seràs un poble, caminant
entre una amarga polseguera,
vida amunt i nacions amunt,
una enaltida condició.
No tot serà, però, silenci.
Car diràs la paraula justa,
la diràs en el moment just.

No diràs la teua paraula
amb voluntat d'antologia,
car la diràs honestament,
iradament, sense pensar
en ninguna posteritat,
com no siga la del teu poble.
Potser et maten o potser
se'n riguen, potser et delaten;
tot això són banalitats.
Allò que val és la consciència
de no ser res si no s'és poble.
I tu, greument, has escollit.
Després del teu silenci estricta,
camines decididament.

(Vicent Andrés Estellés).

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

«Camines decididament», diu Vicent Andrés, perquè es tracta d'assumir per necessitat, i posar-se en moviment per voluntat. Estimar no seria res si no exigís caminar, bategar, tocar, ballar i finalment morir. Record un text que llegíem nosaltres, els adolescents, quan començàvem el camí sense final de ser adolescents, un llibre de Francesco Alberoni titulat Enamorament i amor. Era un exemple de la incansable voluntat de repetir centenars de vegades una sola idea: l'amor és institució, arribada; l'enamorament és viatge, camí. Quantes de vegades no hem sentit "hem d'estimar la nostra cultura", o "la nostra llengua". Estimar una llengua i moure's, viure, amb una altra. Això volien. Estic segur que qualcú veurà o sentirà Ferments i dirà "Heu pervertit la Sibil·la". Afortunadament, dic jo. Afortunadament, Júlia Colom. Afortunadament hem pervertit la Sibil·la. La perversió és la "separació de la norma en la conducta" (DIEC). En aquesta vida només les perversions ens fan feliços. Com pot haver-hi creació sense transgressió? Es parla de rondalles, en aquesta pel·lícula. Dels ritmes i la música de les rondalles. Es conten rondalles, al disc, en català, en anglès i en rus. La primera funció que ha de complir una rondalla meravellosa per començar a funcionar és allò que el filòleg rus Vladimir Propp anomenava la transgressió de la prohibició. Sense això no hi hauria cap heroi de rondalla que s'allunyàs de casa o s'internàs al bosc. Sense aventura no hi ha premi final, no hi ha vida.

En aquesta obra en Biel Majoral canta "M'estim més plorar de dret / que riure d'agenollat". És la necessitat d'aixecar-se, de fer camí per allà on no hi ha camí, amb l'experiència atesorada durant segles, però a punt per aplicar-se a allò que encara desconeixem. Record molt bé el poema que J. V. Foix va regalar al II Congrés Internacional de la Llengua Catalana:

Obrim serens la nostra parla
als mil parlars del món amic,
amb les clarors d'un verb antic
vora la mar i al peu dels cims.

I aquí hi ha un verb antic... però també aquí hi ha qualche cosa més que un verb antic. Aquí hi ha un verb empeltat del coneixement de la mar i dels cims, que es mostra apte per parlar de qualsevol cosa i de dialogar amb qualsevol cultura. Hem hagut de viure la vergonya de sentir-nos dir que havíem de parlar "el català dels nostres padrins". I tant, com els nostres padrins parlaven català! Però quin català? Un català privat a l'escola, als mitjans de comunicació, a les instàncies oficials? Ara ja no hi ha qui pugui negar la unitat de la llengua. La veritat ha guanyat. Però encara hi ha qui posa traves a la integritat de la llengua. No al reconeixement de la unitat, sinó a la defensa i a la promoció de la integritat de la llengua. Jo reclam la vostra atenció sobre això: una llengua de glosador, una llengua de poeta, una llengua de sopes i de tradició, però també i sobretot una llengua que sona magnífica i potent damunt ones de jazz i que transgredeix si vol la pròpia tradició. Una llengua que obrim al món, però no mai serens, ben al contrari! L'obrim amb follia, amb frenesia, amb la desesperació d'estimar o d'agredir. No a l'amor instituint per la llengua! Sí a l'enamorament creatiu per la llengua! Caminem!

Però després, quan ja he caminat una estona, faig una aturada i em gir, content de no quedar com una estàtua de sal: mir aquesta obra com si no hagués sentit mai aquestes cançons, aquestes gloses, com si fos un estranger que hi arribàs pel camí del jazz. Contempl el paisatge meravellat i veig com la música que estim s'ha enriquit, ha integrat veus i paraules que em duen cap a un determinat sentit de la història, i pens en el que va escriure T. S. Eliot sobre el sentit de la història: "el sentit de la història empeny l'home a escriure no només amb la seva pròpia generació dins els ossos, sinó amb la sensació que la totalitat de la literatura europea des d'Homer i, dins aquesta literatura també tota la literatura del seu país, existeix simultàniament i compon un ordre simultani". També em ve a la memòria He and she, de Wynton Marsalis, pel que hi ha aquí de música i poesia, però a Ferments, més enllà de les paraules, descobresc nous sentits a la música: els del gust, l'olfacte i el tacte... i també aquell sisè sentit que Llull ja anomenava "affatus" i que no és més que el llenguatge com a instrument per captar la realitat i que a Mallorca es concreta, des de fa gairebé vuit segles en "aquesta pàtria que sols es pronuncia" i que es diu català.

I caminam, aquí mateix, amb un bon guia. Imaginar-se un país on les coses són normals, on tot és inexhauriblement àgil i valent, on la vida pot créixer amb tota l'exuberància de la naturalitat quotidiana que ens han negat, aquesta és l'obligació de qualsevol ciutadà. Assenyalar el camí cap a aquesta normalitat creativa, aquesta és la contribució a la llibertat que ha fet en Miquel Brunet: no només pensar que una cosa és possible, sinó treballar-hi per ajudar-la a néixer i fer-se realitat és la tasca de l'artista. Ja sé que són moltes les persones que han participat en aquest projecte, que és un projecte col·lectiu i la suma de molts esforços, però, tanmateix, gràcies, Miquel, per la idea, pel geni i per l'enorme generositat d'aquesta feina.

Nicolau Dols, 4 de juny del 2015.

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

miquel brunet

Ferments

Una nova expressió artística pròpia Mallorca

https://www.youtube.com/watch?v=OxSQof7yv_Q

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
 EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

EXPLORA, INNOVA

ENOLOGIA
GASTRONOMIA
POESIA
DANSA
ARTS VISUALS

Ferments

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
 EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

Les noves generacions del jazz interactuen amb els elements ancestrals de la nostra cultura.

CONNECTA

La Sibil.la, les tonades del camp, la glosa

Ferments

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

Body Art

“La nostra música ha fet moure
l'home blanc”
Miles Davis

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

Harmonia
dels
sentits

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

La partitura del sabor

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

FLUXUS

"L'absència de lligams. La llibertat creativa"

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

acció
percepció
experiència
espai
temps

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

FLUXUS Espontaneïtat sense límits

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

ferments.cat

FERMENTS - Documental Calendari de presentacions Estiu 2015

4 juny
Estudi General Lul·lià- Palma

26 juny
Fundació Casa Museu Pare Ginard - Sant Joan

1 juliol
Centre Civic Portocolom - Felanitx

30 juliol
Centre Cultural Costa Nord- Valldemossa

20 agost
Centre Amics de la Música Colònia de Sant Pere- Artà

4 setembre
Fundació Casa Museu Llorenç Villalonga- Binissalem

17 setembre
Casa de Cultura - Bunyola

1 octubre
Casa del Poble- Esporles

9 octubre
Institució Pública Antoni Maria Alcover - Manacor

General

Mer Vidal | Actualitzat el 15/06/2015 a les 06:59

Jazz i tradició a Mallorca

Segona part de l'entrevista amb Miquel Brunet

Una de les coses que crida l'atenció de *Ferments* (Ona Edicions) és la mescla entre tradicions musicals diverses. Els cants mallorquins es barregen amb fragments de textos llegits en altres llengües, tot sustentat per una base jazzística que té el seu origen en el *Bitches Brew* de **Miles Davis**. Vegem per què:

Miquel Brunet Foto: Isaac Buj

Continuació de l'entrevista publicada ahir a Sons de la Mediterrània:

Dius que t'has inspirat en el *Bitches Brew* de Miles Davis. Ens podries explicar una mica com es va arribar a aquesta associació?

A les sessions del *Bitches Brew*, **Miles Davis** tampoc va donar preferència a la partitura. El grau d'experimentació i llibertat creativa va ser total, i fins i tot un tant caòtica, segons paraules dels mateixos músics participants. Això va passar en una època en què Miles es qüestionava si no s'estaven desdibuixant massa els orígens i arrels del jazz. La mateixa iconografia de la portada utilitza la psicodèlia per rellançar el mite de l'Àfrica. A la dècada dels 60 als Estats Units es van viure les revoltes a causa de la discriminació

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

Revista Sons de la Mediterrània

ferments.cat

Sons de la Mediterrània en versió per imprimir

16/6/15 12:28

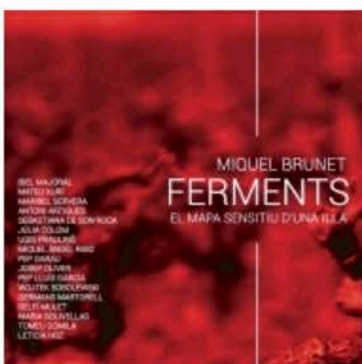
racial. **Miles**, **Archie Shepp** i **Sun Ra**, entre altres, reivindicaven, fins i tot en el vestir, un cert panafricanisme revolucionari. En aquest context, **Miles Davis** es proposava acostar la música popular negra a contextos i formes musicals més sofisticades. *Ferments* cerca d'alguna manera una associació semblant, en una illa on la pressió globalitzadora relega els trets identitaris a una mínima expressió, massi sovint expressats d'una manera pseudofolklorista molt adulterada. Per acabar-ho d'arrodonir, l'autor de la portada del *Bitches Brew*, l'artista **Mati Klerwein**, va morir al poble mallorquí de Deià, i *brew* vol dir 'fermentar' en anglès.

Creus necessari cercar una nova expressió artística pròpia de Mallorca?

El que no podem fer és convertir-nos en un museu musicalment parlant. L'art ha de correspondre al moment en què es viu. I la manera d'avançar és fer abans un cop d'ull al camí recorregut. Tenim tant per transmetre i mostrar del que som, que el model musical anglosaxó no ha de ser el paradigma únic d'expressió contemporani i de futur. Des d'una cultura minoritària es pot fer una aportació important al panorama creatiu, que per la seva exclusivitat pot ser tant interessant com el model predominant i globalitzador. Si Joan Miró i Miquel Barceló ho han fet, per què no ho hauríem de fer els músics? Sempre serà millor encarar el present i el futur amb una veu pròpia que subordinar-nos a la burda imitació d'altres. Les Illes han patit aquests darrers quatre anys una mena d'etnocidi cultural que vol eliminar qualsevol vestigi de catalanitat i de cultura pròpia. La persecució ha estat implacable, així com l'intent d'aplicar una substitució depredadora de la nostra identitat.

Penses que aquest treball pot enervar algun tradicionalista?

Un tradicionalista possiblement ja no se sentirà motivat a escoltar *Ferments*, de la mateixa manera que hi ha persones poc predisposades a noves reinterpretacions del plaer gastronòmic i culinari. **Sebastiana de Son Roca**, la senyora que interpreta les tonades del camp al disc, es va sentir profundament emocionada durant tot el procés, segons confessa, tot i estar envoltada de patrons rítmics i sonoritats molts actuals. I per altra banda, la modalitat que caracteritza el *Cant de la Sibila* és tan quotidiana en músiques dels nostre temps que ningú pot negar la seva validesa a dia d'avui. Si a algú l'enerva *Ferments*, és que no és d'aquest món. Els tradicionalistes poden parlar del que vam ser fa temps, però no ens ajudaran gaire en la construcció del model de país i societat que volem ser d'ara endavant.

Portada del disc *Ferments*

56 | JUEVES, 4 DE JUNIO DE 2015

Sociedad y Cultura

¿Tiene Mallorca identidad musical?

Responder a este interrogante es uno de los propósitos de 'Ferments' álbum que incluye un doble cedé y un DVD con la participación de quince artistas y que se presentará hoy en el Estudi General Lul·lià

Gabi Rodas
PALMA

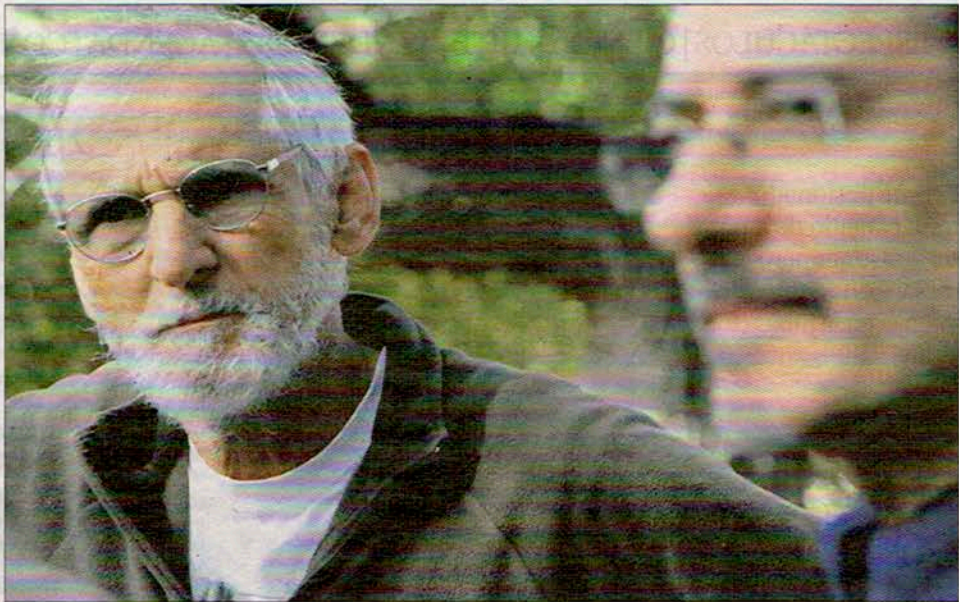
■ ¿Existe un movimiento musical propio de Mallorca al estilo del flamenco, la música celta, el folk irlandés o el pop británico? ¿Y si no existe, qué elementos se han de generar para que sea posible? Estas son dos de las preguntas que se formulan en *Ferments*, un ambicioso proyecto multidisciplinar levantado por Miquel Brunet que ve la luz en formato de álbum. Dos cedés y un documental que serán presentados hoy a las 19 horas en el Estudi General Lul·lià (Carrer de Sant Roc, 4) con la participación de algunos de sus protagonistas.

"*Ferments* es una reflexión sobre la identidad musical de Mallorca, conectando los jóvenes, el jazz y las músicas modernas con el canto y las *tonades* del campo, a través de la experimentación sensorial, y en especial la gastronomía", explica Brunet, convencido y apenado ante un hecho evidente: "Mallorca se está convirtiendo en un parque temático en el que no se tiene en cuenta ni a Mallorca".

El plan de Brunet comenzó por reunir a quince especialistas de diferentes disciplinas (cocina, música, danza, poesía y enología) y encerrarlos durante tres días en los estudios de Ona, en Bunyola, con el fin de crear "una obra sin partitura y con la única ayuda de estímulos sensitivos: comer, beber, mirar y escuchar".

"*Ferments* se basa en el *Bitches Brew* de Miles Davis, que en su día vio cómo el jazz se diluía y quiso reivindicar sus raíces negras y africanas", subraya Miquel Brunet.

Si en aquel experimento Davis jugó con el jazz y la electrónica, en este Brunet ha creado un vínculo entre las *tonades* de campo que reinterpretan Biel Majoral o Sebastiana de Son Roca con la música que a diario ejecutan en clubes de jazz músicos como Pep

El músico Biel Majoral y el director de 'Ferments' Miquel Brunet.

Mateu Xuri, durante su participación.

La sección de vientos, en la grabación.

Lluís García, Miquel Àngel Rigo o Josep Oliver.

Delfi Mulet (guitarra), Wojtek Sobolewski (bajo eléctrico), Antoni Artigues (rapsoda), los Germans Martorell, el glosador Mateu Xuri y el musicólogo Antoni Pizà -colaborador de DIARIO de MALLORCA- son otros de los artistas participantes en *Ferments*, un trabajo que también desprende aromas. "Al proyecto se sumó María Solivellas (restaurante de Caimari Ca na Toneta), quien de-

ció que son las *sopes mallorquines* las que nos identifican como pueblo. Con los ojos cerrados, nos las dio a probar a todos. A uno un trozo de col, a otro aceite picante... y así todos los ingredientes. Cada uno interpretó lo que sentía a partir de esa degustación", relata Brunet.

Música, gastronomía y también danza, lenguaje que llegó con Tomeu Gomila, de Au Ments, reproduciendo el movimiento del trabajo en el campo. "Tuvimos

que trasladar a sonidos sus movimientos en el estudio", apunta el padre de una historia en la que de manera espontánea se suceden con sorpresa ritmos y texturas actuales. "Es un disco hecho a partir de accidentes. Suena un groove funky y de repente aparece Biel Majoral cantando por encima", agrega Brunet.

Dar forma al proyecto no fue tarea fácil. Se manejaron hasta nueve horas de grabación. El resultado final se conocerá hoy.

Miquel Brunet: "M'estim més una simfonia de xiulos que no una fanfara reial"

11/7/15 21:14

ara.cat

Miquel Brunet: "M'estim més una simfonia de xiulos que no una fanfara reial"

Identitat A Miquel Brunet el mou la curiositat, la passió per la seva professió i un fort sentiment de país. Per això el seu darrer treball, 'Ferments. El mapa sensitiu d'una illa', vol ser la recerca d'una identitat musical mallorquina en clau contemporània

CRISTINA ROS | ACTUALITZADA EL 03/06/2015 00:00

Miquel Brunet acaba de treure al mercat *Ferments. El mapa sensitiu d'una illa*, un treball discogràfic fet amb 19 persones. / ISAAC BUJ

Aquesta setmana treu nou disc. Miquel Brunet (Bunyola, 1961), pianista, compositor i productor audiovisual, llança al mercat *Ferments. El mapa sensitiu d'una illa*, un treball o, més ben dit, una experiència que tot i partir amb un objectiu clar i una manera de fer basada en la improvisació, tenia uns resultats més incògnits que qualsevol dels anteriors. Motiu? Ajuntar fins a 19 persones de diferents àmbits perquè treballassin juntes durant tres dies, amb l'única pauta donada als músics d'improvisar al voltant d'una pregunta a la qual el mateix Miquel Brunet volia trobar la resposta: "¿Mallorca té una identitat musical?"

Després d'haver viscut l'experiència i haver editat *Ferments*, ¿ja en té la resposta? ¿Creu que Mallorca té una identitat musical?

MIQUEL BRUNET FERMENTS

EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

Diari ARA

ferments.cat

Miquel Brunet: "M'estim més una simfonia de xiulos que no una fanfara reial"

11/7/15 21:14

El que pretenia era propiciar una experiència per comprovar-ho i, si sortia, d'alguna manera poder-nos salvar de la globalització brutal que pateix Mallorca, més enllà d'un folklorisme malentès que també ens fa molt de mal. Així que vaig agafar com a model el que va fer Miles Davis, quan es va tancar tres dies amb altres músics a Nova York per comprovar això mateix. Per als músics que hi participaren, el resultat va ser un petit desastre, però el treball que en va sortir, *Bitches Brew*, va marcar un punt d'inflexió i es va convertir en un referent.

I del resultat de *Ferments*... què ens en pot dir? ¿Fa comprendre aquesta identitat musical mallorquina?

Quan estimes sensorialment i sense posar-hi traves, la gent es manifesta i llavors aflora la identitat. És el que vaig fer: organitzar unes trobades de tres dies, reunir 19 persones, una que coneix molt bé i canta les tonades del camp com és Sebastiana de Son Roca o, en un altre sentit, Biel Majoral, i també un glosador com Mateu Xurí, entre d'altres, i seleccionar cinc músics joves punters del panorama jazzístic de l'illa. Com a estímul sensorial, la cuinera Maria Solivellas ens va fer un plat tradicional i ens en donava a tastar els ingredients mentre cadascú de nosaltres teníem els ulls tapats. Llavors havíem d'improvisar seguint el que haguéssim sentit.

La cuina com a inspiració per a la música.

Més aviat diria que es tractava de cercar un estímul sensorial, i vàrem voler fer-ho a través de la panxa. Maria Solivellas ens va cuinar un plat de sopes mallorquines, així que el resultat d'aquesta part és la musicalització d'un plat de sopes. També vàrem propiciar un estímul visual, quan Tomeu Gomila, d'Au Ments, va ballar per a nosaltres. Aquests estímuls sensorials són els que varen impulsar la improvisació. I sí, entre tots els elements, gloses, rondalles, improvisació de la Sibil·la, tonades del camp... i les persones que hi han participat ha aflatat aquesta identitat, allunyant-nos de la folklorada.

¿Avui es pot cercar la identitat musical de la mateixa manera que es feia fa cent anys?

MIQUEL BRUNET

FERMENTS

EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

Diari ARA

ferments.cat

Miquel Brunet: "M'estim més una simfonia de xiulos que no una fanfara reial"

11/7/15 21:14

Avui el que no podem és fer música com fèiem fa un segle. No tenim els mateixos referents. Al segle XXI, si em dóna a triar, m'estim més una simfonia de xiulos que no una fanfara reial. La xiulada és una expressió col·lectiva de llibertat, que és el que precisament jo volia que tengués *Ferments*. En canvi, la fanfara reial és una imposició que molts ja no estem disposats a assumir.

La identitat es busca o hi és?

A Mallorca tenim una situació especial en aquest sentit. D'una banda, l'illa s'està convertint en un gran parc temàtic per als turistes i així perd identitat. De l'altra, fer aflorar la identitat d'un poble, precisament ara, és el millor antídote contra la vexació i l'opressió que hem patit a les Balears per obra i gràcia de qui ha estat aquests darrers quatre anys president del govern.

***Ferments* inclou dos CD i un documental. Es tracta d'un format físic en temps de les edicions digitals. ¿Reivindica aquesta fisicitat?**

Sempre defensaré el format físic, almenys en certa mesura, perquè crea uns vincles emocionals que et fan tornar a escoltar una vegada i una altra una peça. Els artistes continuen necessitant la publicació per fer més visible la seva feina. No he criticat mai els avantatges que té internet per a la difusió d'un treball, però sí que s'hagi perdut la compensació econòmica que tota persona ha de tenir per la seva feina. I això si no s'arregla és perquè no es vol, ja que els únics que guanyen doblers amb les descàrregues són els expresidents dels governs, que tots acaben a una elèctrica o a una multinacional de telefonia.

Vostè n'està afectat com a músic i com a soci d'una productora, Ona. Què significa tenir una productora musical a Mallorca?

És un acte d'irresponsabilitat [riu]. En tot cas, pens que podem perdre moltes batalles, que ens ho poden posar molt difícil, però que de cap manera podem perdre la guerra de la qualitat. A més, del canvi al format digital de què parlàvem hi ha un tema que em preocupa perquè el veig com un grifó que hem posat en les mans de certs poders, el mecanisme dels quals és desproveir-nos de la cultura. Avui la gent immola els llibres de paper als

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

Diari ARA

ferments.cat

Miquel Brunet: "M'estim més una simfonia de xiulos que no una fanfara reial"

11/7/15 21:14

mercadets. Quan els llibres i la música siguin només en digital, bastarà que ens tanquin l'aixeta o que pugim tant el preu que no hi puguem accedir i quedarem desproveïts de cultura.

Mallorca Zeitung – Nr. 787 – 4. Juni 2015

KULTUR

29

Von **Brigitte Kramer**

Manche vergleichen Miquel Brunet mit dem Barockmusiker François Couperin, andere mit dem Jazzler Miles Davis. Der Franzose hat 1724 eine Reihe von Kammerkonzerten komponiert, denen er den Namen „Les goûts réunis (Die vereinten Geschmäcker) gab, und die italienischen und französischen Barock vereint. Und Miles Davis publizierte 1970 „Bitches Brew“ (Hurengerbräu), die erste Jazz-Rock-Platte der Musikgeschichte. Miquel Brunet, der sich als Produzent mit mehr als 300 Kunden auseinandergesetzt hat, sucht immer wieder auf Umwegen nach den Wurzeln.

Nun beweist der 54-jährige Mallorquiner mit einer Doppel-CD plus DVD, wie weit bei ihm auch ohne Kunden Talent und Neugier reichen: „Ferments – El mapa sensitiu d'una illa“ (Fermente, die sinnliche Landkarte einer Insel) heißt das experimentelle Werk. Entstanden ist es an drei Tagen in seinem Studio bei Bunyola, mit 16 Musikern, zwei Tänzern und einer Köchin. Das Ergebnis sind mehr als zwei Stunden Folk-Jazz, und ein einstündiger Film, auf dem die Beteiligten über Musik auf Mallorca sprechen, dazwischen sind Landschafts- und Studioaufnahmen zu sehen. „Es gab keinerlei Vorgaben, weder Partituren noch Drehbuch“, sagt Brunet.

Als einzige Inspiration diente das Essen von Maria Solivellas, einer wichtigen Figur in Mallorcas Gastronomieszene. Sie bekochte zwischen dem 20. und 22. November 2014 den 57-jährigen Letten Uģis Prauliņš ebenso wie die 16-jährige Júlia Colom aus Valldemossa oder die 76-jährige Sebastiana Quetglas Estarellas aus Bunyola. Auch die *glosadors* Mateu Xuri und Maribel Servera oder das Tänzerpaar Tomeu Gomila und Leticia Hoz waren „im Studio eingesperrt“, wie Brunet sagt.

Die Spurensuche sollte zum Klang der Insel führen. Wie hört sich Mallorca an? So lautete die Ausgangsfrage. Vermischt wurden Folk- und Jazzmusiker verschiedener Generationen. Prauliņš war der Einzige, der nicht auf der Insel lebt. „Wir mussten mit verbundenen Augen etwas kosten und danach Musik machen“, erzählt Sebastiana Quetglas lachend, „ich habe immer eine Olive bekommen.“

Die Ölfucht ist für die Mallorquinerin tatsächlich so etwas wie die Essenz ihres Daseins. Aufgewachsen auf dem Landgut Son Roca, wo ihre Eltern als Arbeiter lebten, verbrachte sie bis zu ihrer Hochzeit den Alltag mit Ernten, Säen, Dreschen oder Mähen, „immer an der Seite meines Vaters, und immer singend.“

Ihre *tonades* und *romances* sind Kleinode, die sie schon diversen Folkloregruppen der Insel weitergereicht hat, „viele gehören zur Olivenernte, bei der wir jedes Jahr im Landgut Raixa mithalfen.“ Für sie war die Studioarbeit „eine

Sprudelndes Inselgebräu

Verjazzter Sybillengesang, Lieder, die nach Gemüsesuppe klingen: Der Produzent Miquel Brunet hat mit seinem Projekt „Ferments“ Mallorcas musikalisches Erbe neu belebt

Der Lette Uģis Prauliņš (li.) und der Mallorquiner Miquel Brunet bei der Spurensuche nach dem Klang Mallorcas: Ethnogenese nennt man das. Das Album „Ferments“ besteht aus Doppel-CD und Film. FOTOS: ONA EDICIONS

wunderbare Erfahrung: Ich konnte singen, was ich wollte.“

Auch Biel Majoral, 65-jähriger Musiker und Katalanischprofessor aus Algaida, war dabei. Sein A-capella-Gesang, der zunächst nichts anderes als „Bones sopes, sopes bones“ (Gute Suppen, gute Suppen) wiedergibt, ist das Erste, was auf der CD zu hören ist. Naheliegender ist hier die Inspirationsquelle: Maria Solivellas hatte das typische Arme-Leute-Essen serviert: Gemüsesuppe mit dünnen, gerösteten Brotscheiben darin. „Es gibt wohl nichts, das uns besser beschreibt als *sopes mallorquines*“, sagt sie.

Nach dem Einsatz von Biel Majoral steigen Bläser, Flügel (Miquel Brunet) und Trommeln ein und schon ist schmissiger, freudiger Jazz zu hören. „Die Arbeit war wunderbar“, erinnert sich Brunet, „wir haben ausgezeichnete junge Jazzmusiker auf der Insel.“

Dann ist ein E-Piano zu hören, mit Rap-artigem Sprechgesang, auf Katalanisch. Es sind Texte von Mateu Xuri, Mallorcas berühmtestem Autor der *gloses*, kurzer, improvisierter Spottgesänge.

Auch die jugendliche Sängerin Júlia Colom, deren großes Talent inselweit bekannt ist, genoss das Treffen. „Es ging um den freien Ausdruck und um die Harmonie zwischen modernen und traditionellen Instrumenten“, erzählt sie. Mit acht Jahren brachte ihr der Großvater den Sybillengesang bei, jenes mittelalterliche Lied, das zum Welterbe der Unesco gehört und das der ganze Stolz der Insulaner ist. Auf der CD wagt sie es, die althergebrachte Melodie nach und nach improvisierend zu verfremden und sie schließlich zu verjazzen.

Ein Höhepunkt der CD, wie Uģis Prauliņš findet. „Warum muss alles, was als wertvoll erkannt

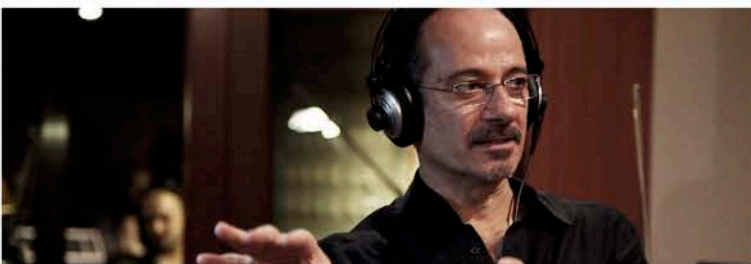
wird, im Museum enden, wo es niemand mehr anfassen kann?“ Brunets Experiment ist für ihn, dem Mallorcas Folk zunächst fremd war, bestes Beispiel der „Ethnogenese“. Will heißen: Hier spüre man die Entstehung des mallorquinischen

Volkes, sagt er. Der lettische Komponist und Musiker hört arabische, phönizische, griechische und christliche Einflüsse und verteidigt deren Verarbeitung nach heutigen Standards. „Wenn wir unsere Erbe nicht beleben, endet es hinter Vitrinen.“

„Ferments – El mapa sensitiu d'una illa“ ist bei Ona Edicions erschienen und kostet 18 Euro. Die Präsentation ist am Donnerstagabend (4.6., 19 Uhr) im *Estudi General Lluç-lià, C/ de Sant Roc, 4 in Palma*. Eintritt frei. www.ferments.cat

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
 EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

BIEL MAJORAL
 MATEU XURÍ
 MARIBEL SERVERA
 ANTONI ARTIGUES
 SEBASTIANA DE SON ROCA
 JÚLIA COLOM
 UĢIS PRAULIŅŠ
 MIQUEL ÀNGEL RIGO
 PEP GARAU
 JOSEP OLIVER
 PEP LLUÍS GARCÍA
 WOJTEK SOBOLEWSKI
 GERMANS MARTORELL
 DELFI MULET
 MARIA SOLIVELLAS
 TOMEU GOMILA
 LETICIA HOZ

MIQUEL BRUNET FERMENTS

EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

Setmanari FELANIX

ferments.cat

26 de juny de 2015

FELANITX

3

Entrevista a Miquel Brunet

Músic, compositor i investigador.

Parlar d'en Miquel Brunet, nascut a Bunyola l'any 1961, és fer-ho d'una persona polifacètica, un constant creador i un incansable lluitador per la pervivència de la música tradicional de Mallorca i el jazz experimental. La darrera obra és un intent, assolit plenament, de crear una música partint d'arrels en els referents ancestrals de la cultura de Mallorca. El resultat és encisador, el títol de l'experiment: "FERMENTS".

Que és Ferments? Crec que és pot definir com un viatge musical, un passeig pel temps i per l'espai, tal vegada és una follia. Brunet es va reunir amb un grup de músics i artistes de tota mena, i es posen a tocar, estones van junts, però en general cada un d'ells va a la seva i es aquí quan la música és esplèndida perquè troben inspiració en les rondalles, en les tonades de feina, el glossat, la Sibil·la, en la gastronomia, en la dansa, les tradicions, el paisatge.

En Miquel és un apassionat de l'electrònica. El binomi música i tecnologia electrònica és l'acabat perfecte i si damunt l'ha iniciat en l'aprenentatge del piano un frare franciscà, integrant del conjunt Els 4 d'Asís, no es pot demanar més.

-Què és l'art?

El primer que se m'ocorre és fer un acròstic:

Arriscar
Rompre

i

Transgredir.

No hem d'entendre l'art com una activitat únicament per crear bellesa, perquè primer caldria acotar i definir el concepte de bellesa, i el concepte estètic ha canviat sempre. En aquest context, la música és un flux, un riu que corre, cercant sempre nous espais per on circular, expandint-se continuament. Definitivament, la música és moviment. Ara la pregunta seria: per què els tractats i estudis sobre la història de la bellesa, estan documentats únicament amb obres d'art visual?

-Hi ha un sentit per a cada Art?

Estic plenament convençut de que l'artista, crea a partir de la interacció dels cinc sentits. L'olor de les partitures, la poesia del color, la imaginació mental d'un acord sonor, la musicalitat del llenguatge, la contemplació del menjar, el contacte visual... Algú dubte que hi ha músics que toquen la tristesa, o que la melancolia té color?

L'obra d'art ens fa sentir en el sentit més ampli de la paraula, i no només amb l'estimulació d'una part del tàlem. D'altra banda són molts els compositors que empen la Sinestèsia com fórmula creativa: entre els més coneguts Olivar Messiaen i Alexander Scriabin.

I encara més: és molt freqüent referir-se a la paleta orquestral, com si en comptes de sonoritats, el compositor mesclés colors.

-L'Òpera, és música i poesia?

En l'òpera es practica clarament la visualització i contemplació del so en dues de les seves vessants: la paraula, fins i tot prescindint a vegades de la semàntica, i la pròpiament musical. L'amalgama d'ones sonores ens arriba en forma de quadre plàstic que transcorre, evoluciona i ens impregna. La música aconsegueix que el grafisme i el llenguatge, agafin moviment i generin acció.

La música en aquest cas actua de catalitzador.

-La música surt del cap de l'autor, dels sentiments..?

La música és sempre present al món, a la natura, a la quotidianitat, a l'espera de que algú la representi i la faci comprensible i entenent. No podem deixar de sentir perquè tota la terra sona. Fins i tot el silenci sona i té un paper fonamental en la música. L'alternança de so i silenci, la durada d'ambdós, i la selecció d'ambdós, que ja existeixen a l'univers, és la tasca del compositor, que a la vegada vol dir alguna cosa amb aquest procés.

-És veritat que el castellà té una fonètica dolça?

A mi no m'ho sembla, almenys tant com si la té l'italià o el francès. Clar, jo parlo de musicalitat també. I fixa't que ja tornam a parlar de tastar la música o el llenguatge. La dolçor del vers o de la melodia. Lengües com el rus, gaudeixen també d'aquesta suavitat i dolçor, que jo no encerto a veure en la llengua castellana, mentre que li trobo altres atractius: per exemple, el ritme i la cadència dels tempi quan es parla bé.

-Maridatge de música i gastronomia?

Trobo positiu que es facin entrecruaments de disciplines. El que no m'agrada tant, és que una d'elles, entri en clara subordinació a l'altra. Per exemple, detesto profundament acompanyar un sopar amb música. La paraula amenitzar, en aquest cas es converteix per a mi, en amenaçar.

Tant el delect del tast, com el gaudi de l'audiència, necessiten d'atenció i protagonisme, en no ser que ambdós interactuïn deliberadament.

Trobo que a un sopar, li diu més la sonoritat i el xiuxiueig de la conversa, que l'exercici de la interpretació musical. De la mateixa manera que no m'imagino algú devorant un entrecot, durant la representació de *Tanhauser* de Richard Wagner.

-Coca de verdura o de trempó i pizza?

Aquesta relació representa per mi, la poca capacitat dels mallorquins per exportar cultura pròpia.

Itàlia ha fet de la pizza un element d'interès mundial, mentre que nosaltres l'hem reservada per a l'ús domèstic i local.

Amb la música passa quelcom de semblant, i per això em vaig decidir a crear Ferments: per posar en valor els nostres trets identitaris, i difondre-los de manera creativa.

-Instruments preferits?

Al que he dedicat temps d'estudi ha estat al piano, i continuo en l'intent. Malgrat això, la meua primera feina professional, fou amb el Contrabaix.

Amb el temps, he arribat a considerar l'estudi de gravació, el més complet dels instruments, per la varietat de colors que hi pots practicar.

-És "Ferments" un viatge sense mapa i sense destí previst?

Ferments és bàsicament una pregunta, que lluny de pretendre una resposta, cercava iniciar un camí de reflexió.

Són moltes les comunitats socials, països i col·lectius que tenen una identitat musical pròpia, i jo vull aprofundir en aquest aspecte a Mallorca. Lamento que molts creadors, a l'hora d'expressar-nos ho fem sempre seguint i imitant models anglosaxons, quan tenim una personalitat prou definida en molts aspectes.

Ferments cerca la manifestació d'una identitat musical pròpia, i per fer-la aflorar, cerca estímulo en els sentits, en comptes de fer-ho en el repertori de partitura. L'acció tasta-toca, beu-canta, mira-improvisa una glosa ha estat la pauta de treball al llarg de tres dies de sessions tancats a l'estudi d'enregistrament. La direcció orquestral en aquest cas, l'assumí na Maria Solivellas, cuinera de Ca na Toneta, que al donar-nos a tastar els ingredients crus d'unes sopes mallorquines, aconseguí treure de 18 músics el seu tarannà i manera de tocar.

Res no fou assajat, ni premeditat, i el resultat, esdevé en forma de quadre on capes, i capes de sons, paraules i re-nous tractes de definir-nos.

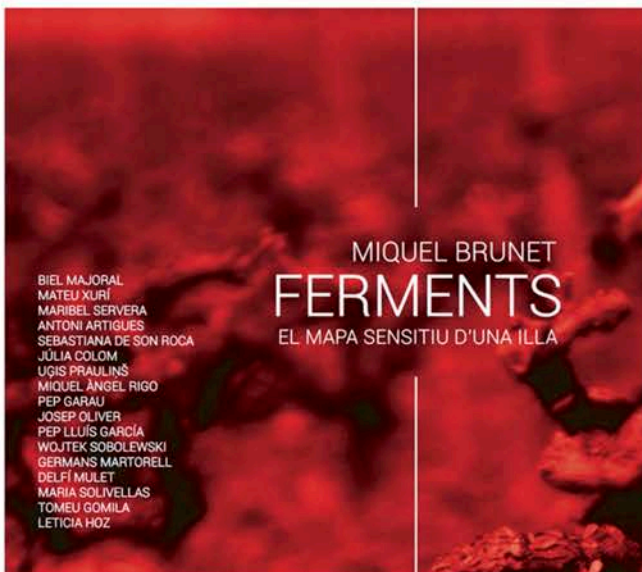
Les tonades del camp, la Sibil·la i les Rondalles, es converteixen també en ingredients, que talment com si fossin cuinats, evolucionen, fermenten i es converteixen en un resultat diferent, però fortament arrelat.

-Com es podria definir "Ferments", com un CD musical acompanyat de paisatges, o com un documental amb música experimental, o el futur?

A més del format disc, hem volgut convertir FERMENTS també en un documental, perquè els temps actuals, demanen que l'àudio vagi acompanyat de l'element visual, i no únicament l'auditiu.

Consumim cultura de pantalla en blocs de bits codificats.

Em preocupa, perquè si ens apaguen el projector... que ens quedarà?

MIQUEL BRUNET FERMENTS

EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

Diario de Mallorca

ferments.cat

Diario de Mallorca

JUEVES, 4 DE JUNIO DE 2015

Bellver 7

'Les goûts-réunis' (1724) es una col·lecció de composicions de François Couperin. El títol fa referència a l'hàbil mescla dels estils musicals francès i italià que el compositor aplica a la seva música instrumental, però és sobretot un homenatge al seu admirat Arcangelo Corelli i per tant a l'estil italià

Els gusts reunits: de Couperin a Brunet

Música

Presentació:

Estudi General Lul·lià

► Sant Roc, 4 Palma

► Dijous 4 de juny a les 19.00

PER ANTONI PIZÀ

■ Miquel Brunet també és una compositor que aglutina en la seva música una enorme gama de colors, una paleta plena i ben untada de sons que van de la música tradicional de Mallorca a les avantguardes esquerdades dels anys seixanta i setanta, passant pel jazz experimental. En aquest darrer triple treball seu (dos CDs i un DVD), *Ferments*, Brunet ret tribut sobretot a un admirat músic, Miles Davis, i a una de les creacions més insòlites del la història del jazz, l'àlbum *Bitches Brew* (1970). El títol, de difícil traducció (*¿"Beuratge de cussa"?*), fa referència a un còctel dels anys seixanta fet amb licor de barral i pràcticament tòxic de dolent que era i que teòricament podia produir una embriaguesa demencial. L'àlbum, en el seu moment, va ser considerat revolucionari pel predomini dels instruments elèctrics (rars en el jazz tradicional fins en aquell moment), la manipulació del so en la post-producció (amb influències aquí dels avantguardistes de la *musique concrète*) i sobretot perquè era pràcticament tot improvisat, com un que comença un viatge sense mapa i sense haver decidit a on vol arribar.

Miquel Brunet, amb els germans Martorell i Bernat Cabot. LORENZO

El punt de partida de *Ferments*, és similar: Brunet es va reunir amb un grup de músics i artistes de tot tipus (dansa, gastronomia, arts plàstiques etc.) i després de donar unes pautes tan senzilles com abstractes va enregistrar el resultat. La música que emergeix d'aquestes sessions és espectacular, inesperada, insòlita, sorprenent. Sovint els músics "van junts" i s'acoblent com nins disciplinats d'una escola de música local, però això succeeix poques vegades. En general, cada un d'ells va a la seva, i és aquí quan el resultat en conjunt és magnífic. John Cage i els artistes del moviment Fluxus, entre molts altres, ja va ensenyar-nos que la casualitat, els accidents, l'aleatorietat poden ser experiències pro-

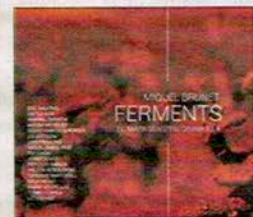
fundament sentides. *L'objet trouvé* pot arribar a ser més impactant que l'obra premeditada, assajada, estudiada. Miles Davis a *Bitches Brew* i Miquel Brunet a *Ferments* segueixen el mateix camí, una trajectòria, un viatge sense mapa i sense destí calculat prèviament.

Si aquest és el rocam sobre el qual Brunet basa la seva obra, hi ha, naturalment, altres influències, altres ingredients. La identitat de Mallorca i la identitat de la música mallorquina, diu Brunet, el tenen apegat... (*¿i a qui, amb dos dits de seny, no?*). "Mallorca -afirma el compositor a les notes de CD- és una illa sotmesa a la pressió constant d'agents globalitzadors que fan perillar el seu arrelament i idiosincràcia.

Una llengua amenaçada, un territori en continua destrucció i uns trets socio-culturals i gastronòmics que cada vegada més s'adulteren per adaptar-los a l'imaginari folklorista dels touroperadors". I té raó.

Per a l'artista, per al músic i per a qualsevol ciutadà amb un mínim de consciència, és important cercar referents, fites que evitin la seva total dissolució en una identitat genèrica. En el cas de *Ferments*, Brunet recorre a les *Rondaies* de Mallorca llegides en tres o quatre llengües, just pel seu efecte fonètic com ja van fer Igor Stravinsky i Jean Cocteau a l'oratori *Oedipus Rex* utilitzant el llatí pels seus efectes purament fonètics, prescindint de la semàntica. També troba inspiració a les tonades de feina -aquells cants ancestrals i solitaris que van meravellar Alan Lomax i tants d'altres-, el glossat, la Sibil·la i -per què no?- les sopes: llesques primes de pa rostit i endurir que s'aprofiten ara escaldades amb brou de verdures del temps i de la terra. *Eat local, eat seasonal*, diuen ara els nutricionistes *hipster*, però els mallorquins fa anys que ja ho sabien.

Ferments és Les goûts-réunis de Miquel Brunet: un esforç artístic i musical per trobar arrels d'una banda en la llibertat total de les músiques experimentals de fa unes dècades (Miles Davis, sobretot), però també en els referents ancestrals de la cultura de Mallorca, de les *Rondaies* a les sopes. Música, dansa, tradicions, gastronomia i paisatge (vegeu en el DVD les belles imatges de la Serra) es combinen aquí en una alenada profunda i sincera, la mateixa que sempre ha estat la signatura d'aquest compositor.

MIQUEL BRUNET

Ferments: El mapa sensitiu d'una illa

► Biel Majoral, Ugis Praulins, Mateu Xurí, Maribel Servera, Antoni Artigues, Germans Martorell, Pep Garau, Júlia Colom, Wojtek Sobolewsky, Josep Oliver, Pep Lluís García, Miquel Àngel Rigo, Delfi Mulet, Sebastiana de Son Roca, Maria Solivelles, Tomeu Gomila i Leticia Hoz
ONA DIGITAL, 2 CDs & DVD, 20€

CORXERES D'ESTIU

La prèvia

Pere Estelrich i Massutí

F de Fe i Ferment.- Fa dos dies fou al centre Cívic de Portocolom, però d'aquí a unes setmanes serà a un altre indret; i així fins a completar un molt interessant periple, Miquel Brunet passeja la presentació d'aquest projecte en forma de disc i documental que ha titulat *Ferments*, un producte d'extrema qualitat, fet amb rigor però també amb espontaneïtat. A *Fer-*

ments hi trobareu poesia, molta, recitada i cantada, hi trobareu jazz, cançons del camp, músiques populars mesclades amb estils provinents del rock i el pop. Creació, en definitiva.

Tant podem endevinar la Sibíl·la com unes estrofes de Miquel Bauçà, com una tonada antiga. *Ferments* s'escolta i es mira, ja que a més de la part musical s'hi inclou un documental en el qual es mostra el procés de creació. Imaginau que existissin imatges de com els Beatles o els Rolling es reunien per fer un nou tema. Que tenguèssim imatges de les sessions d'enregistrament dels discos de Bob Dylan? Serien documents històrics. I aquest, liderat per Miquel Brunet, marcarà història com ho feu en el seu

moment el *Bitches Brew* de Miles Davis.

Així doncs, si prop del vostre lloc d'estiueig veis anunciada una presentació de *Ferments*, no falteu a la cita. Segur, segur que us agradarà. I no només vos agradarà, sinó que vos estimularà i no vos deixarà indiferents. No és aquesta la missió de l'art?

In Paradisum a Bellver.- Anit la Coral Universitat de les Illes Balears i la Banda Municipal de Palma, dirigides per Salvador Sebastià, proposen *Les Mélodies du Paradis* al pati de Bellver (21.30h). Es tracta d'una proposta eclèctica en la qual es combinaran la banda sonora de *Cinema Paradiso* i les estrenes de la versió per a cor i banda del *Requiem* de Maurice Duruflé i *d'Hornium, Concert per a trompa, bombardí i banda* que ha escrit el valencià Francisco J. Martínez Gallego.

MIQUEL BRUNET
FERMENTS
EL MAPA SENSITIU D'UNA ILLA

CONTACTE

ferments.cat

www.onaedicions.cat
www.miquelbrunet.cat
www.ferments.cat

Ona Edicions
Son serra 102
07110 Bunyola- Mallorca
34 971613801
34 619707177
mbrunet@onaedicions.cat